

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา

สังกัดเทศบาลจังหวัดนนทบุรี

Development of Participatory Academic Administration Guideline

for Schools under The Municipality in Nonthaburi Province

เทพยุดา เสนาฤทธิ์¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์²

Tepyuda Senarith¹ Assistant Professor Dr. Thatchai Chittranun²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี 2) พัฒนาแนวทางในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 330 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี ได้จากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตร

2. แนวทางในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การวางแผนงานวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล ผลการพัฒนาแนวทางในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการ การบริหารแบบมีส่วนร่วม

¹การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹Master of Education Program in Educational Administration and Development Mahasarakham University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²Course teacher in Master of Education Program in Educational Administration Department, Faculty of Education Mahasarakham University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: เทพยุดา เสนาฤทธิ์, tepyudasenarith@gmail.com

รับเมื่อ 30 เมษายน 2564 แก้ไข 15 มิถุนายน 2564 ตอรับ 17 มิถุนายน 2564

ABSTRACT

The purposes of this research were of: 1) study the current state and the desirable state of Participatory Academic Administration for School Under The municipality in Nonthaburi Province 2) study the guideline for the development of Participatory Academic Administration for School Under The municipality in Nonthaburi Province. The research was divided into two phases. The first phase was studying of the current state, the desirable state, and the modified priority needs state of Participatory Academic Administration for School Under The municipality in Nonthaburi Province. The sample were 330 people who were the administrators, the teachers; selected by Stratified Random Sampling method. The research instrument used for collecting the data was the questionnaires. The second phase was the studying the guideline for the development of Participatory Academic Administration for School Under The municipality in Nonthaburi Province. In this phase, were interviewed. The respondents were 5 of educational experts, sampling by purposive method. The research instrument used for collecting the data was suitability and possibility's evaluation form. The statistic used in data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The results are as follow:

1. the current state of Participatory Academic Administration for School Under The municipality in Nonthaburi Province was at moderate level in overall. The desirable state of Participatory Academic Administration for School Under The municipality in Nonthaburi Province was at a high level in overall So, the mean of the modified priority needs index was Academic Planning, Measurement and evaluation, Learning management and Curriculum development in order.

2. The result of the Guideline for the development of Participatory Academic Administration for School Under The municipality in Nonthaburi Province, which including 4 elements 1) Curriculum development 2) Academic Planning 3), learning management, 4) measurement and evaluation. The results of the Guideline for the development of Participatory Academic Administration for School Under The municipality in Nonthaburi Province were suitability at a high level and the possibility was at the high level

Keywords: The Guideline Development, Academic Administration, Participatory in Academic Administration

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันมีหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่หลายหน่วยงาน ซึ่งมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาในทุกๆระดับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งให้การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งมีจำนวนสถานศึกษาในสังกัดคิดเป็นร้อยละ 15.35 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดทั่วประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, หน้า 84) จะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาของไทย

การบริหารงานภายในสถานศึกษาแบ่งโครงสร้าง และขอบข่ายได้ 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป การที่สถานศึกษาจะดำเนินภารกิจให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีคุณภาพงานทั้ง 4 ฝ่ายต้องดำเนินงานสอดคล้องกัน และมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

งานวิชาการ เป็นงานหลักในการบริหารจัดการให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

แผนยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัดนันทบุรี พ.ศ. 2560 – 2564 มีเป้าประสงค์ให้ประชาชนเรียนรู้ ก้าวทันการดำเนินชีวิตในสังคมเมือง ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพตามบริบทและความต้องการของสังคม โดยสถานศึกษามีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง ด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีสมรรถนะและศักยภาพในการบริหารและจัดการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนันทบุรี, 2559, หน้า 19) สถานศึกษาสังกัดเทศบาลของจังหวัดนันทบุรี ได้ดำเนินงานเพื่อสนองนโยบายการจัดการศึกษาตามแผนยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัดนันทบุรี ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 คือ ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพของประชาชนในจังหวัดนันทบุรีให้มีคุณภาพที่ดี ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา ให้จัดการศึกษาทุกรูปแบบอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการในระบบจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์ดังกล่าวมุ่งให้มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เกิดทักษะ ซึ่งจากการดำเนินการดังกล่าวนี้ มีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการขาดมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งสามารถเห็นได้จากผลประกาศการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาดีเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ผลปรากฏว่าไม่มีสถานศึกษาใดได้รับรางวัลในระดับดีเด่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2562, หน้า 25) นอกจากนี้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (Ordinary Nation Education Test : O – NET) ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของประเทศย้อนหลัง 4 ปีการศึกษา พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศในทุกรายวิชา และทุกปีการศึกษาที่ผ่านมา ปัญหาข้างต้นไม่สามารถแก้ไขได้ครอบคลุมหากการวางแผนหรือการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแก้ไขร่วมกันของฝ่ายบริหาร กองการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับสถานศึกษา ซึ่งมีความใกล้ชิดกับนักเรียนและมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด และมีครูเป็นแรงขับเคลื่อนตามนโยบายของส่วนกลาง และผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นการที่จะแก้ปัญหาได้ผู้บริหารต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครู โดยการมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ วางแผน จนนำไปสู่การประเมินผล

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการดำเนินการที่เกิดจากการร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1. การพัฒนาหลักสูตร 2. การวางแผนงานวิชาการ 3. การจัดการเรียนการสอน 4. การวัดผลและประเมินผล ซึ่งมีหลักสำคัญ คือ ต้องคำนึงว่าจะให้ใครมีส่วนร่วมในเรื่องอะไร วิธีการมีส่วนร่วมทำอย่างไร ร่วมมากหรือน้อยแค่ไหน ช่วงเวลาใด ปัญหาของการมีส่วนร่วมที่นิยมกล่าวอ้างโดยที่ไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมที่แท้จริง คือ การให้มีส่วนร่วมเพียงผิวเผิน หรือการมีส่วนร่วมแต่เพียงรูปแบบ เช่น ให้ร่วมรับทราบ ให้ร่วมประชุมแต่ไม่ให้ออกมาได้แสดงความคิดเห็น หรือเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นแต่ไม่ยอมนำไปปฏิบัติ เพราะมีการตัดสินใจล่วงหน้าไปแล้วว่าจะเอาอย่างไร (สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์, 2554, หน้า 258) การมีส่วนร่วมทำให้เราได้ทราบข้อเท็จจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น ณ จุดปฏิบัติจากผู้ปฏิบัติจริง ทำให้ได้รับข้อคิดเห็นใหม่ ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดแนวความคิดใหม่ ส่งเสริมขวัญกำลังใจในการทำงานและมีการติดต่อสื่อสารที่ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดความร่วมมือผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้ดีมากยิ่งขึ้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครปากเกร็ด จึงเล็งเห็นปัญหาของการบริหารงานวิชาการอันเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งภารกิจในงานวิชาการนั้น สถานศึกษาต้องสามารถที่จะปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ส่งผลต่อนักเรียนโดยตรง การดำเนินงานให้ได้ผลนั้นต้องอาศัยกระบวนการการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาร่วมกัน โดยกระบวนการที่สำคัญประกอบด้วย กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม 5 ส่วน คือ การมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ เป็นแนวทางทำให้สถานศึกษาในการวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการศึกษาให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

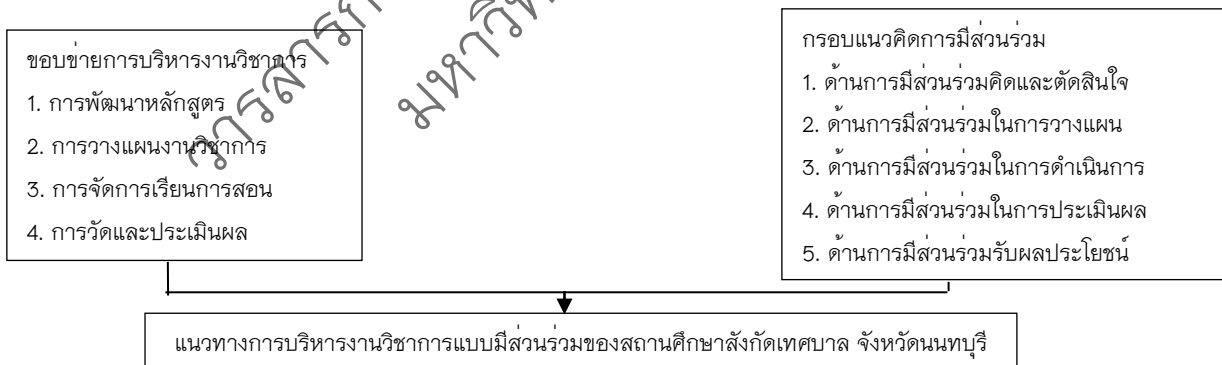
คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดนนทบุรี เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนครพนม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จำนวน 24 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จำนวน 468 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 492 คน ปีการศึกษา 2563 เป็นสถานศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 17 แห่ง จัดเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก 1 แห่ง ขนาดกลาง 9 แห่ง และขนาดใหญ่ 7 แห่ง ซึ่งสังกัดเทศบาลนครนครพนม 6 แห่ง สังกัดเทศบาลปลายบาง 6 แห่ง สังกัดเทศบาลเมืองบางบัวทอง 2 แห่ง สังกัดเทศบาลนครปากเกร็ด 3 แห่ง และสังกัดเทศบาลตำบลบางพลับ 1 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2563 จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 306 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 330 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนจากตารางของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607 – 610 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 35) ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 104) ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง 0.505 – 0.895 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง 0.581 – 0.921 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.982 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.985

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือจัดส่งโดยการไปแจก และเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งคืนทางไปรษณีย์ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 330 ฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนครพนม ขั้นตอนการดำเนินการแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหน่วยงานที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนครพนม ที่เป็น Best Practice ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 6 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กรอบแนวคิดของการวิจัยและการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและขอสัมภาษณ์โดยประสานงานทางโทรศัพท์กำหนดนัดหมายวัน เวลา และขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.83$) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29$) ซึ่งค่า $PNM_{Modified}$ มีค่าเท่ากับ 0.52 เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตร

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี

2.1 ประชุมผู้บริหาร และครูในการระดมความคิด ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการในการบริหารงาน วิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน และการวัด และประเมินผล

2.2 ผู้บริหาร และครูร่วมกันกำหนดความต้องการ วิสัยทัศน์ พันธกิจ หลักการ ของสถานศึกษา เพื่อแบ่งงาน ให้เหมาะสมกับความสามารถ และประสบการณ์

2.3 ผู้บริหาร และครูมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ ด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด วิธีการ ขั้นตอน รายละเอียดของการดำเนินงานวิชาการ จัดทำแผนปฏิบัติการปฏิบัติงาน จัดลำดับกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติก่อนหลัง วางแผนการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การนิเทศ การศึกษา การวัดและการประเมินผล

2.4 ผู้บริหาร และครูมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ประสานงาน รับผิดชอบโครงการวิชาการ ดำเนินการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา รายละเอียดของการดำเนินงานวิชาการ จัดทำแผนปฏิบัติการ กำหนดระเบียบการวัดและการ ประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ และพัฒนาเครื่องมือการ วัดผลและประเมินผลให้เหมาะสมต่อการวัดและประเมินผลทางวิชาการ

2.5 ผู้บริหาร และครูมีส่วนร่วมในการเห็นชอบ แสดงความคิดเห็น ประสานงาน รับผิดชอบโครงการวิชาการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธี

ที่หลากหลาย จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล การอ้างอิง ตรวจสอบด้วยความเต็มใจ เต็มเวลา เต็มความรู้ ความสามารถ และแสดงออกถึงการช่วยเหลือกัน

2.6 ผู้บริหาร และครูร่วมกันประชุมวางแผนติดตามประเมินผลการดำเนินงานจากรายงานผลการดำเนินงานระบบนิเทศการศึกษาภายในและภายนอกสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์ผลของการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ เพื่อค้นหาข้อดีและข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ และทำการเผยแพร่ผลการประเมินการดำเนินงานให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับรู้ พร้อมช่วยกันแก้ไขปัญหา

2.7 ผู้บริหาร และครู ได้รับการยกย่องชมเชย เมื่อผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ยอมรับข้อผิดพลาด ข้อตำหนิ ข้อเสนอแนะในผลการดำเนินงาน และพร้อมช่วยกันแก้ไขปัญหา

การประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนครพนม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$) และมีความเป็นไปได้ของแนวทางอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.21$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนครพนม พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เป็นการร่วมกันทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน ซึ่งมีหลักสำคัญคือ ต้องคำนึงว่าจะให้ใครมีส่วนร่วมในเรื่องอะไร วิธีการมีส่วนร่วมทำอย่างไร ระวังมากหรือน้อยแค่ไหน ช่วงเวลาใดเป็นวิธีการที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน จึงทำให้เกิดปัญหาของการมีส่วนร่วมคือ ไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมที่แท้จริง เช่น ให้ร่วมรับทราบ ให้ร่วมประชุมแต่ไม่ให้โอกาสได้แสดงความคิดเห็นหรือเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นแต่ไม่ยอมนำไปปฏิบัติเพราะมีการตัดสินใจล่วงหน้าไปแล้วว่าจะเอาอย่างไร (สุธรรมธรรมทัศนานนท์, 2554, หน้า 258) สิ่งทำให้การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา พุ่มพวง (2559, หน้า 259 – 280) ได้ศึกษาวิจัย ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ พบว่าด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาผู้บริหารควรชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย สร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ครูเผยแพร่งานวิจัย จัดอบรมเชิงปฏิบัติการและนิเทศ ประเมินผล การนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการสอน ส่วนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ควรวางแผนจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อและการซ่อมบำรุง ให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการศึกษา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการใช้สื่อเทคโนโลยีการสอน นิเทศและประเมินผล การใช้สื่อการสอน สร้างแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการสอน และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดอบรมกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย จัดนิเทศการนำหลักสูตรไปใช้สอนแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร

คำดัชนีความต้องการจำเป็น

จากผลการวิจัยพบว่าแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนครพนม เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นมากไปหาความต้องการจำเป็นน้อย ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ

การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตร พบว่าการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการวางแผนงานวิชาการ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาคิดว่าเป็นหน้าที่ของตนเพียงเท่านั้นในการวางระเบียบการปฏิบัติงาน และเป้าหมาย ทำให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำ แสดงความคิดเห็น และร่วมตัดสินใจได้ไม่มากเท่าที่ควร โดยการวางแผนงานวิชาการ คือ กระบวนการตัดสินใจทางด้านงานวิชาการที่สถานศึกษาได้กำหนดขึ้น เพื่อการปฏิบัติงานตามความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติก่อนหลัง ทั้งการดำเนินการ สถานที่ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงสภาพความจริง ขณะปฏิบัติให้มากที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้มากที่สุด นอกจากนี้ยังรวมถึงการบริหารกิจกรรมทุกชนิดและการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการพัฒนาการเรียนรู้อให้เกิดผลดีกับผู้เรียน และให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และการพัฒนาครู โดยการให้ครูมีโอกาสหมั่นศึกษาและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการบริหารงานวิชาการในการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ขั้นการวางแผน (Plan) ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ทราบความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและชุมชนที่มีต่อสถานศึกษาและศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาที่จะร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา จากนั้นร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, หน้า 39) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรุต บุญโนนแต่ (2558, หน้า 243-251) ได้ศึกษาวิจัยแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการวิจัย พบว่าสภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการแบบ POLC มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สภาพปัญหาและความต้องการของการบริหารงานวิชาการโดยรวมทุกด้าน พบว่าขาดการกำหนดแผนและขั้นตอนการทำงานมีการปรับเปลี่ยนนโยบาย รวมถึงการไม่มีส่วนร่วมของครูและผู้เกี่ยวข้อง โดยมีความต้องการ คือ การกำหนดแผนการทำงานและนโยบายที่ชัดเจน ให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรีตามความต้องการจำเป็นที่พัฒนาขึ้น คือ

2.1 ประชุมผู้บริหาร และครูในอาารระดมความคิด ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการในการบริหารงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

2.2 ผู้บริหาร และครูร่วมกันกำหนดความต้องการ วิสัยทัศน์ พันธกิจ หลักการ ของสถานศึกษา เพื่อแบ่งงานให้เหมาะสมกับความสามารถ และประสบการณ์

2.3 ผู้บริหาร และครูมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ ด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด วิธีการ ขั้นตอน รายละเอียดของการดำเนินงานวิชาการ จัดทำแผนปฏิทินการปฏิบัติงาน จัดลำดับกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติก่อนหลัง วางแผนการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การนิเทศ การศึกษา การวัดและการประเมินผล

2.4 ผู้บริหาร และครูมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ประสานงาน รับผิดชอบโครงการวิชาการ ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รายละเอียดของการดำเนินงานวิชาการ จัดทำแผนปฏิทินการ กำหนดระเบียบการวัดและการประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ และพัฒนาเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลให้เหมาะสมต่อการวัดและประเมินผลทางวิชาการ

2.5 ผู้บริหาร และครุมีส่วนร่วมนในการเห็นชอบ แสดงความคิดเห็น ประสานงาน รับผิดชอบโครงการวิชาการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล การอ้างอิง ตรวจสอบ ด้วยความเต็มใจ เต็มเวลา เต็มความรู้ ความสามารถ และแสดงออกถึงการช่วยเหลือกัน

2.6 ผู้บริหาร และครุร่วมกันประชุมวางแผนติดตามประเมินผลการดำเนินงานจากรายงานผลการดำเนินงานระบบนิเทศการศึกษาภายในและภายนอกสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์ผลของการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ เพื่อค้นหาข้อดีและข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ และทำการเผยแพร่ผลการประเมินการดำเนินงานให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับรู้ พร้อมช่วยกันแก้ไขปัญหา

2.7 ผู้บริหาร และครุ ได้รับการยกย่องชมเชย เมื่อผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ยอมรับข้อผิดพลาด ข้อตำหนิ ข้อเสนอแนะในผลการดำเนินงาน และพร้อมช่วยกันแก้ไขปัญหา

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวคิดการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีค่าความเหมาะสมและค่าความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้มีการศึกษาแนวคิด หลักการเกี่ยวกับการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม และได้ศึกษาข้อมูลจากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อนำไปสู่แนวทางที่ดีตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมพล จันดา (2560, หน้า 137 – 143) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ซึ่งได้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 1) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลกิจกรรม 2) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีการร่วมวางแผนและแบ่งงาน 3) ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความรู้ความสามารถของตนเอง 5) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน 6) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันในการเป็นเจ้าของกิจกรรม 7) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบ 8) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน 9) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันในการหาทางแก้ไขปัญหาทางงานด้านงานบริหารทั่วไป 10) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมในการจัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงานรวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพในงานด้านงานบริหารทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี โดยรวมและรายด้านพบว่า ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวางแผนงานอยู่ในระดับต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญของบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวางแผนงานวิชาการ เนื่องจากการวางแผนงานวิชาการเป็นขั้นตอนแรกในการกำหนด วางแผนแนวปฏิบัติ และมีความสำคัญต่อการดำเนินไปของกิจกรรมของสถานศึกษาในทั้งหมด ส่วนการวัดและประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายในการนำผลการปฏิบัติมาวิเคราะห์ และนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนางานในครั้งต่อไป

1.2 สภาพพึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี โดยรวมและรายด้านพบว่า ด้านที่มีความต้องการสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง และต้องอาศัยการทำงานประสานความร่วมมือกัน เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรบรรลุตามวัตถุประสงค์ เพราะการพัฒนาหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานวิชาการ

1.3 ผู้บริหาร และครู ศึกษานิเทศก์ การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาให้เข้าใจ และกระตุ้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพราะการมีส่วนร่วมทำให้ทราบข้อเท็จจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น ณ จุดปฏิบัติจากผู้ปฏิบัติจริง ทำให้ได้รับข้อคิดเห็นใหม่ ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดแนวความคิดใหม่ ส่งเสริมขวัญกำลังใจในการทำงานและมีการติดต่อสื่อสารที่ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดความร่วมมือ ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2562). รายงานการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2559). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศรุต บุญโนนแต่. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด. วารสารบริหารการศึกษาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 15 (พิเศษ), 243 – 251.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559). (เอกสารอัดสำเนา).
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี. (2559). แผนยุทธศาสตร์การศึกษา จังหวัดนนทบุรี พุทธศักราช 2560 – 2564. นนทบุรี.
- อภิชา พุ่มพวง. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.